

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้าเป็นลำดับดังนี้

1. แหล่งข้อมูล
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. แหล่งข้อมูล

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนที่ได้รับมอบหมายเพื่อการดำเนินงานประกันคุณภาพและการรับรองมาตรฐานของโรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ของโรงเรียนที่ได้รับการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก รอบสอง จำนวน 126 คน จาก 63 โรงเรียน โรงเรียนละ 2 คน (รายชื่อโรงเรียนอยู่ในภาคผนวก) จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่ได้รับมอบหมายเพื่อการดำเนินงานประกันคุณภาพและการรับรองมาตรฐานของโรงเรียน

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนโรงเรียนและจำนวนผู้ให้ข้อมูลแต่ละขนาดโรงเรียน (รายชื่ออยู่ในภาคผนวก) ของโรงเรียนที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสอง ที่ได้รับการรับรองและไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษาจาก สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

คุณภาพสถานศึกษา	จำนวนขนาดโรงเรียน / จำนวนผู้ให้ข้อมูล						รวม	
	เล็ก	ผู้ให้ข้อมูล	กลาง	ผู้ให้ข้อมูล	ใหญ่	ผู้ให้ข้อมูล		
ผ่านเกณฑ์ / รับรอง	12	24	10	20	27	54	49	98
ไม่ผ่านเกณฑ์ / ไม่รับรอง	6	12	3	6	5	10	14	28
รวม	18	36	13	26	32	64	63	126

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสำรวจรายการ (check list) ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบจำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามพฤติกรรมกรรมการบริหารโรงเรียน ซึ่งผู้ศึกษาค้นคว้าได้นำแนวคิดและแบบสอบถามเกี่ยวกับ กระบวนการบริหารโรงเรียน โดยนำแบบสอบถามของประทุม ใจบุญ (2538 : 118-124) มาดัดแปลง แบบสอบถามมีลักษณะเป็น มาตรฐานประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ จำนวน 45 ข้อ โดยเริ่มจากพฤติกรรมระดับมากที่สุดไปจนถึงระดับน้อยที่สุด แยกเป็น 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการตัดสินใจสั่งการ	จำนวน 7 ข้อ
2. ด้านการวางแผน	จำนวน 7 ข้อ
3. ด้านการจัดองค์การ	จำนวน 12 ข้อ
4. ด้านการใช้สิทธิพลหรือการจูงใจ	จำนวน 7 ข้อ
5. ด้านการประสานงาน	จำนวน 5 ข้อ
6. ด้านการประเมินผล	จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสำรวจรายการ (check list) ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับค่าคะแนนเฉลี่ยรายมาตรฐานด้านผู้เรียน จำนวน 7 มาตรฐาน

การสร้างเครื่องมือ

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าตามลำดับ ดังนี้

- ศึกษาเอกสาร ตำราทางวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการบริหารโรงเรียนและกระบวนการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน
- กำหนดขอบข่ายในการสร้างเครื่องมือให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้า
- สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับกระบวนการบริหารโรงเรียนและผลการประเมินคุณภาพภายนอก ด้านผู้เรียน จำนวน 45 ข้อ แล้วได้นำแบบสอบถามมาดัดแปลงแก้ไข ภายใต้อำนาจหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา และตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ของแบบสอบถามโดยนำแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาค้นคว้าดัดแปลงแก้ไขให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบปรับแก้ โดยมีจำนวน 5 ท่าน ดังนี้

3.1 ดร.สุรัตน์ ศรีดาเดช รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1

3.2 ดร.เกรียงศักดิ์ สุวรรณวัจน์ ศึกษาานิเทศก์ชำนาญการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1

3.3 คุณอารี แห่งถาวร ศึกษาานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1

3.4 คุณศศิพัฒน์ ไกรว่อง ศึกษาานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1

3.5 คุณประเทือง วงศ์ประเสริฐ ศึกษาานิเทศก์ชำนาญการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1

หลังจากนั้นหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามโดยใช้การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence : IOC) ความคิดเห็นของกลุ่มบุคคลดังกล่าวที่มีต่อข้อคำถามแต่ละข้อมีค่า IOC ที่มีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ทั้งนี้ค่า IOC หาได้โดยคำนวณตามสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

(พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543, หน้า 117)

IOC หมายถึง ค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามกับหน้าที่การบริหารที่มีประสิทธิผลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

R หมายถึง ผลรวมของคะแนนของความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ผลการหาค่า IOC ได้ค่าอยู่ในช่วง 0.60 - 1 (ค่า IOC รายข้ออยู่ในภาคผนวก)

4. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะ แล้วนำหาค่าความเชื่อมั่นกับผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1974 : 161) กับผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพของโรงเรียนที่ได้รับการประเมินคุณภาพการศึกษาจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) รอบสองแล้วในเขตพื้นที่จำนวน 15 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 30 คน พบว่าคุณภาพของแบบสอบถามทั้งฉบับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

5. นำแบบทดสอบมาจัดทำฉบับจริง เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาค้นคว้าดำเนินการดังนี้

1. จัดเตรียมแบบสอบถามจำนวน 126 ฉบับ สำหรับสอบถามกลุ่มตัวอย่าง
2. ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ขอหนังสือขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยนเรศวร ถึงผู้บริหารสถานศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 เพื่อขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถามสำหรับการให้ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ซึ่งผู้ศึกษาค้นคว้าดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองระหว่างวันที่ 7 มกราคม ถึง วันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2551
3. นำแบบสอบถามดำเนินการส่งและรับแบบสอบถามจากโรงเรียนต่างๆ ด้วยตนเองไปยัง 63 โรงเรียน โดยแบ่งเป็นโรงเรียนที่ได้รับรองมาตรฐานการศึกษา 49 โรงเรียน จำนวน 98 ฉบับ และโรงเรียนที่ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษา 14 โรงเรียน จำนวน 28 ฉบับ รวมทั้งหมด 126 ฉบับ ซึ่งได้คัดเลือกแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์ จำนวน 102 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 81

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาค้นคว้าใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ SPSS for windows ประมวลค่าสถิติต่างๆ ดังนี้

1. ตรวจสอบให้คะแนนแบบสอบถามตอนที่ 1 ซึ่งเป็นสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยให้รหัสตัวเลือกแต่ละข้อเพื่อหาความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage)
2. ตรวจสอบให้คะแนนแบบสอบถามตอนที่ 2 และ 3 กำหนดน้ำหนักคะแนนระดับปฏิบัติจากมากไปหาน้อย 5 ระดับ ตามมาตรฐานประมาณค่าของลิเคิร์ต (Likert) ดังนี้

- ปฏิบัติมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
- ปฏิบัติมาก	ให้	4	คะแนน
- ปฏิบัติปานกลาง	ให้	3	คะแนน
- ปฏิบัติน้อย	ให้	2	คะแนน
- ปฏิบัติน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

แล้วแปลความหมายค่าเฉลี่ย ใช้เกณฑ์ดังนี้

ค่า $\bar{X}$	ตั้งแต่	4.51 – 5.00	หมายถึง	ปฏิบัติมากที่สุด
ค่า $\bar{X}$	ตั้งแต่	3.51 – 4.50	หมายถึง	ปฏิบัติมาก
ค่า $\bar{X}$	ตั้งแต่	2.51 – 3.50	หมายถึง	ปฏิบัติปานกลาง
ค่า $\bar{X}$	ตั้งแต่	1.51 – 2.50	หมายถึง	ปฏิบัติน้อย
ค่า $\bar{X}$	ตั้งแต่	1.00 – 1.50	หมายถึง	ปฏิบัติน้อยที่สุด

(บุญชม ศรีสะอาด, 2540 หน้า 100)

3. หาความสัมพันธ์ของข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 และ 3 โดยใช้ ค่าสหสัมพันธ์ (r_{xy}) ของเพียร์สัน (Pearson's product – moment correlation coefficient) ซึ่งมีหลักเกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้ (รัตนะ บัวสนธิ์ ,2548 หน้า 178)

ค่า r _{xy}	ตั้งแต่	0.80 หรือสูงกว่า	หมายถึง	มีความสัมพันธ์สูงมาก
ค่า r _{xy}	ตั้งแต่	0.60 – 0.80	หมายถึง	มีความสัมพันธ์สูง
ค่า r _{xy}	ตั้งแต่	0.40 – 0.60	หมายถึง	มีความสัมพันธ์กันปานกลาง
ค่า r _{xy}	ตั้งแต่	0.20 – 0.40	หมายถึง	มีความสัมพันธ์กันต่ำ
ค่า r _{xy}	ตั้งแต่	0.20 หรือต่ำกว่า	หมายถึง	มีความสัมพันธ์กันต่ำมาก

4. ทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที (t-test) เพื่อทดสอบเปรียบเทียบกระบวนการบริหารโรงเรียนและคะแนนเฉลี่ยผลการประเมินคุณภาพภายนอก ด้านผู้เรียนของโรงเรียนที่ผ่านเกณฑ์และไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1

สถิติที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าใช้สถิติ ดังนี้

1. ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. หาค่าเฉลี่ย (Mean) , ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) วิเคราะห์ระดับกระบวนการบริหารของโรงเรียนที่ผ่านเกณฑ์และไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอก ด้านผู้เรียน
3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการบริหารและผลการประเมินคุณภาพภายนอก ด้านผู้เรียน ของโรงเรียนที่ผ่านเกณฑ์และโรงเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพ

ภายนอก โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product - moment correlation coefficient)

4. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกระบวนการบริหารและคะแนนเฉลี่ยผลการประเมินคุณภาพภายนอก โดยใช้สถิติทดสอบค่าที (t - test)